

Talouden vakauttamisohjelma

2027–2029

Kaupunginvaltuusto 17.6.2026

Sisällysluettelo

Kaupungin taloudellinen tilanne ja vakauttamistarve	3
Vakauttamisohjelma 2027-2029.....	6
Henkilöstövaikutukset.....	13
Ohjelman seuranta ja jatkotyö.....	14
Vakauttamisohjelmaan liittyvä osallistaminen.....	17

Kaupungin taloudellinen tilanne ja vakauttamistarve

Kaupungin talouden näkymät

Kaupungin talous on painumassa vuosina 2027–2028 selkeästi alijäämäiseksi, kun yhteisöverotuotoon viime vuosien poikkeuksellisen korkea taso laskee voimakkaasti. Kansallisesti kaupungin yhteisöveron tuotto säilyy edelleen kohtuullisella tasolla. Myös vuosikymmenen loppua koskevat talousnäkymät ovat haastavat ja täynnä epävarmuuksia.

Sekä vuonna 2026 että 2027 kaupungin verotulot alenevat noin 10 miljoonalla eurolla vuodessa, mikä on hyvin poikkeuksellista. Samalla nykyisen palvelutason pohjalta käyttötalousmenot nousisivat ilman säästötoimenpiteitä 5–6 miljoonaa euroa vuodessa. Tulo- ja menokehityksen voimakas epäsuhta edellyttää käyttötalousmenojen mittavaa sopeuttamista. Muutoin kaupunki ajautuu jatkuvan velkaantumisen ja kasvavien korkomenojen tielle, mikä puolestaan johtaa jatkuvaan säästökierteeseen ja palvelutason heikentämiseen.

Koska tuleva kehitys on jo ollut jonkin aikaa nähtävissä, kaupunginhallitus päätti helmikuussa 2026 käynnistää talouden vakauttamisohjelman valmistelun kaupungin talouden tasapainon vahvistamiseksi sekä toiminnan tuottavuuden ja kustannusrakenteiden keventämiseksi. Tavoitteeksi asetettiin vähintään 8 miljoonan euron pysyvät tasapainottoimet vuodelle 2027 käyttötalousmenoista, mikä vastaa noin kolmea prosenttia kaupungin kokonaismenoista.

Tasapainottamistavoitteen kokoluokan mitoittaminen on tärkeä osa vakauttamisohjelmaa. On olennaista, että tasapainottoimet ovat riittävän suuret ja talouden puskuri sellainen, ettei uutta ohjelmaa tarvitse tehdä pian uudestaan. Ulkoinen toimintaympäristö on tällä hetkellä poikkeuksellisen epävakaa kansainvälisten kriisien vuoksi. Näiden kriisien heijastumat paikallistalouteen -työllisyyteen, verotuloihin ja hintatasoon ovat valitettavan nopeita ja vaikeasti ennakoitavia. Lisäksi maamme talouskasvun krooninen vaimuus ja julkisen talouden velkaantuminen tarkoittanevat, että kunnille suunnattuun valtionrahoitukseen kohdistuu lähivuosina jo tehtyjen päätösten lisäksi huomattavia leikkauspaineita.

Viime vuosien hyvät tilinpäätökset helpottavat osaltaan tuleville vuosille kohdistuvaa sopeuttamistaakkaa. Myös kuluvan vuoden tuloksen ennakoitaan kääntyvän jonkin verran ylijäämäiseksi, koska tasapainottoimia tehdään edelleen vuonna 2024 päätetyn talouden tuottavuus- ja tasapainotusohjelman mukaisesti ja osa tulevan vakauttamisohjelman tasapainottoimista vaikuttaa jo vuoden 2026 tulokseen. Verotulojen väheneminen vuosina 2026–2027 on kuitenkin niin voimakasta, että tarve mittavaan tasapainotukseen ei ole poistunut.

Talouden vakauttamisohjelma on myös osa Porvoon kaupunginvaltuuston maaliskuussa 2026 hyväksymää kaupunkistrategiaa ”Muutosvoimainen ja myönteinen Porvoo”. Strategian mukaisesti kaupungin talouden tulee olla valtuustokauden aikana kumulatiivisesti ylijäämäinen. Strategian taloudellisena lähtökohdana on verrokkikuntiin nähden kalliin

kustannusrakenteen keventäminen ja se, että verotusta ei lähtökohtaisesti kiristetä. Talouden vakautta haetaan sillä, että talous saataisiin pidettyä yhteisöveron heilahteluista huolimatta tasapainossa. Velkaantuminen pyritään pitämään kohtuullisena siitä huolimatta, että kaupunki on päättänyt toteuttaa Kokkonniemen liikuntakeskuksen ja uuden Peipon koulun mittavat investoinnit. Akuutisti matala velkataso antaa tähän mahdollisuuden.

Kunnan palvelutuotanto edellyttää vakaata rahoitusta, eikä pysyviä menoja kannata sitoa luonteeltaan nopeasti vaihteleeseen tuloeriin, kuten yhteisöveroon. Tämän tilan saavuttaminen edellyttää nykyisen palvelukokonaisuuden keventämistä. Kaupunki on muihin isoihin kaupunkiin ja samankaltaisiin verrokkikuntiin vertailtaessa käyttänyt toiminnan ja palvelujen nettokuluihin keskimäärin enemmän rahaa noin 400–500 euroa asukasta kohden. Heikentyvällä tulotasolla ei ole mahdollista ylläpitää jatkossa näin paljon verrokkikuntia korkeampaa nettokustannustasoa.

Kun kaupungin talous on tasapainossa ja kestäväällä pohjalla, pysyvät velkaantuminen ja verotus jatkossakin kohtuullisella tasolla. Tämä mahdollistaa kaupunkistrategian mukaisesti kaupungin laadukkaiden palvelujen säilyttämisen, kaupungin kehittämisen ja investoinnit tärkeisiin kehittämiskohteisiin.

Verotulot ja valtionosuudet

Kunnallisveron tuotto on kaupungin yksittäinen tärkein tulonlähde. Kunnallisvero tuottaa vuonna 2026 arviolta noin 102 miljoonaa euroa, ja veron tuotto kasvaa vuosittain väestönkasvun ja palkkojen korotusten myötä. Kunnallisveron vuotuinen kasvu mahdollistaa kaupungin hyvät palvelut ja kaupungin kehittämisen pitkällä aikavälillä. Lähivuosina kunnallisveron kasvuvauhti on kuitenkin vaimoaa, koska työllisyystilanne on heikko. Porvoon kunnallisveroprosentti on 7,1 prosenttia, mikä on selvästi korkeampi kuin pääkaupunkiseudun kaupungeissa, mutta matalampi kuin Uudenmaan kunnissa keskimäärin. Yksi kunnallisveroprosentti tuottaa kaupungille noin 14 miljoonaa euroa vuodessa.

Yhteisöveron tuotto muodostuu moniportaisen kokonaisuuden kautta, johon vaikuttavat koko maan yhteisöverokertymät, kuntien osuus yhteisöverokertymästä sekä kuntakohtaisesti määräytyvät yhteisöveron jako-osuudet, johon Porvoon kaupungin osalta vaikuttavat erityisesti Kilpilahden alueelle sijoittuneiden yritysten maksamat verot. Kaupungin yhteisöveron tuotoksi arvioidaan vuosina 2027–2028 noin 12–15 miljoonaa euroa, kun vuonna 2025 se oli lähes 41 miljoonaa euroa. Tätä pidemmän välin yhteisöveron tuottoa on luotettavalla tavalla vaikea arvioida. Vaikka yhteisöveron vuotuinen tuotto olisikin jatkossa jonain yksittäisenä vuonna korkeampi, ei pysyviä menoja ole perusteltua sitoa jatkossa tulotasoon, joka ei varmuudella toteudu seuraavana vuonna.

Kiinteistövero tuottaa kaupungille noin 19 miljoonaa euroa vuodessa. Veron tuotto on melko vakaa vuodesta toiseen.

Rakennuskannan uudistuminen lisää veron tuottoa jonkin verran, mutta vuotuiset ikävähennykset alentavat veropohjaa.

Hallituksen tavoitteet julkisen talouden tasapainottamisesta vaikuttavat kaupungin valtionosuuksien määrään, kun alun perin kertaluonteiseksi ja vain vuotta 2026 koskevaksi tarkoitettu 75 miljoonan euron vähennys kuntien valtionosuuksista tulee jäämään pysyväksi vähennykseksi osaksi kuntien valtionosuuksia. Tämä asukasluvun sijaan prosenttiperusteisena tehty 75 miljoonan euron leikkaus kohdistuu siis jatkossakin kohtuuttoman voimakkaasti Porvoon kaupungin valtionosuuksiin. Lisäksi hallitus on esittänyt, että jo voimassa olevan vuosia 2024–2027 koskevan indeksikorotuksen vähennyksen lisäksi valtionosuuksiin tehdään kokonaan uusi vuotta 2027 koskeva indeksikorotuksen lisävähennys, jonka suuruus kokonaisuudessaan 60 miljoonaa euroa. Tulevina vuosina kaupungin valtionosuuksien määriin vaikuttavat hallitusohjelmien päätösten lisäksi erityisesti lapsimäärän väheneminen.

Lainakanta ja investoinnit

Kaupungin lainakanta oli vuoden 2025 lopussa noin 50 miljoonaa euroa. Kaupunki on tällä vuosikymmenellä saanut alennettua lainakantaa merkittävästi, kun talouden suhdanne on ollut hyvä ja investoinnit maltillisia. Lainakanta vuonna 2019 oli noin 172 miljoonaa euroa.

Hyvän korkosuojausansioista myöskään korkojen nousu ei ole vielä näkynyt korkokustannusten kasvuna. Kaupungin lainasalkun keskikorko on noin 0,3 prosenttia ja vuonna 2025 korkokulut olivat noin 0,2 miljoonaa euroa.

Lainakanta mahdollistaa tiettyjä kohdennettuja investointeja kaupungin strategian mukaisesti, mutta investointeja tulee harkita tarkasti ja jaksottaa riittävän pitkälle ajalle, jotta lainakanta ja korkokustannukset säilyvät hallittavalla tasolla. Vakauttamisohjelman laskelmissa on ennakoitu, että kaupungin lainakanta nousee vuoden 2029 lopussa noin 177 miljoonaan euroon ja vuotuisen korkokustannukset noin 4 miljoonaan euroon.

Kaupungin investointisuunnitelmassa on vuosille 2026–2029 kohdistettu investointeja yhteensä noin 200 miljoonalla eurolla. Kokonniemen liikuntakeskushanke ja Peipon uusi koulu muodostavat valtaosan lähivuosien investointikustannuksista. Kaupunginvaltuusto on tänä keväänä päivittänyt Kokonniemen liikuntakeskushankkeen kustannusarviota. Vakauttamisohjelman valmistelun lähtökohtana on ollut, että kaupungin kokonaisinvestointitaso vuosille 2026–2029 säilyy edelleen noin 200 miljoonassa eurossa.

Vakauttamistarve ja valmisteluprosessi

Kaupunginhallituksen tekemän vakauttamisohjelman käynnistämispäätöksen mukaisesti tasapainotustavoite koskee kaikkia kaupungin toimialoja ja liikelaitoksia.

Kaupungin johdon valmistelutoimeksiannossa toimialoilta ja liikelaitoksilta edellytettiin minimissään sen suuruisia

tasapainotustoimia, mikä niiden kustannusrakenteen suhteellinen osuus on kaupungin kokonaisuudesta. Kaupunginvaltuuston valinnanmahdollisuuksien turvaamiseksi toimialoilta pyydettiin yhteenlaskettuna noin 10 miljoonan euron edestä toimenpiteitä. Tämän lisäksi liikelaitoksilta pyydettiin oman laskennallisen osuuden verran säästöehdotuksia. Tarkoitus oli, että toimialat tekevät oman asiantuntemuksensa pohjalta ja toimialan luonne huomioiden perustelluimmat ehdotukset.

Toimialoilta ja liikelaitoksilta saadut ehdotukset pysyviksi vakauttamistoimenpiteiksi lautakuntien, jaostojen ja johtokuntien käsittelyyn olivat yhteensä noin 11 miljoonaa euroa, mikä jakautui seuraavasti :

- kasvu ja oppiminen 4,3 miljoonaa euroa
- kaupunkikehitys 2,1 miljoonaa euroa
- elinvoima 1,7 miljoonaa euroa
- konsernipalvelut 2,2 miljoonaa euroa
- Liikelaitos Porvoon ateria- ja puhtauspalvelut 0,7 miljoonaa euroa
- Liikelaitos Porvoon Vesi 0,4 miljoonaa euroa

Toimialojen ja liikelaitosten ehdotuksia tasapainotustoimenpiteiksi sekä niiden vaikutuksia käsiteltiin lautakunnissa, jaostoissa ja johtokunnissa osana valmisteluprosessia. Kaupungin asukkaita ja henkilöstöä on osallistettu erityisesti Sitran Suomeen tuoman, kansainvälisestikin käytössä olevan rakentavan verkkokeskustelualustan avulla (ns. Voxit-keskustelu).

Henkilöstömenot ovat noin 55 prosenttia kaupungin kustannusrakenteesta. Osana vakauttamisohjelmaa kaupunki käynnisti 14.4.2026 henkilöstöä koskevat yhteistoimintaneuvottelut. Neuvotteluesityksen mukaisesti neuvotteluprosessissa etsittiin lähtökohtaisesti noin sadan henkilötyövuoden suuruisia säästötoimenpiteitä. Osa henkilöstömenovähennyksistä toteutuu eläköitymistien ja luonnollisen poistuman kautta.

Yhteistoimintaneuvotteluiden päätyminen jälkeen henkilöstömenojen vähentämisellä tavoitellaan noin 3,7 miljoonan euron säästöjä. Vakauttamisohjelma täytäntöön pannaan henkilöstövähennysten osalta muuttamalla työn organisointia ja karsimalla tehtäviä. Tehtävien uudelleen organisointi aiheuttaa henkilöstön asemaan merkittävästi vaikuttavia muutoksia. Porvoon kaupungin talousnäkökulma heikentyvät ja vertailtaessa vastaavan kokoiisiin kuntiin kaupungin palvelutuotannon kustannukset näyttävät korkeina. Neuvottelutuloksen perusteella kaupungin mahdollisuudet tarjota työtä ovat vähentyneet olennaisesti ja pysyvästi noin 75 henkilötyövuoden määrältä.

Koska toimialojen tulo-, meno-, ja henkilöstörakenteet ovat erilaiset, jokainen toimiala ja liikelaitos on myös tasapainotuspotentiaalin näkökulmasta omanlaisensa kokonaisuus. Esimerkiksi kasvun ja oppimisen toimialalla vakauttamisohjelmassa huomioidaan toiminnan lukuvuosisidonnaisuus, jonka vuoksi vakauttaminen jakautuu pidemmälle aikajännteelle kuin vain vuodelle 2027. Noin puolet vakauttamistoimenpiteistä ajoittuu lukuvuodelle 2026–2027 ja osa

toimenpiteistä ajoittuu lukuvuodelle 2027–2028. Loppuosa toimenpiteistä toteutetaan lukuvuonna 2028–2029, kuten palveluverkkoon ja mahdollisiin yksiköiden lakkauttamiseen kohdistuvat vakauttamistoimenpiteet. Toimialan tehtävät ovat suurelta osin lakisääteisiä, mutta laki ei kuitenkaan määrittele toimintojen järjestämisen tapaa, vaan palveluja ja toimintoja on mahdollista järjestellä uudelleen ja toteuttaa

monin eri tavoin. Joissakin muissa yksittäisissä tasapainotustoimenpiteissä, kuten hallinnon yhteisten palvelujen keskittämisessä, vaikutukset syntyvät pidemmällä aikavälillä. Silti niitä koskevat päätökset on perusteltua tehdä vakauttamisohjelman yhteydessä.

TULOSLASKELMA, LÄHTÖTILANNE	TP2026 ennuste	TAe2027	TSe2028	TSe2029
TOIMINTATUOTOT	85 135 325	84 531 272	84 700 335	85 123 836
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	712 000	712 000	712 000	500 000
TOIMINTAKULUT	-260 185 154	-265 513 980	-272 060 141	-277 501 344
TOIMINTAKATE	-174 337 829	-180 270 708	-186 647 807	-191 877 508
VEROTULOT	147 300 000	135 400 000	142 600 000	149 800 000
Kunnan tulovero	99 500 000	104 000 000	108 000 000	112 000 000
Kiinteistövero	18 800 000	19 400 000	19 600 000	19 800 000
Osuus yhteisöveron tuotosta	29 000 000	12 000 000	15 000 000	18 000 000
VALTIONOSUUDET	51 800 000	48 600 000	50 100 000	50 400 000
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	5 350 000	5 250 000	3 250 000	2 000 000
VUOSIKATE	30 112 171	8 979 292	9 302 193	10 322 492
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-24 100 000	-24 500 000	-25 000 000	-25 500 000
TILIKAUDEN TULOS	6 012 171	-15 520 708	-15 697 807	-15 177 508
VARAUSTEN JA RAHASTOJEN MUUTOKSET	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	7 012 171	-14 520 708	-14 697 807	-14 177 508

Vakuttamisohjelma 2027–2029

Vakuttamisen lähtökohtia

Vakuttamisohjelman tasapainotustoimet kiinnittyvät kolmeen pääperiaatteeseen:

1. Kaupunginhallituksen käynnistämispäätöksen lähtökohdat
2. Uuden kaupunkistrategian tahtotila
3. Asukas- ja henkilöstökeskusteluista saatu palaute.

Kaupunginhallituksen käynnistämispäätöksen lähtökohdissa painotetaan erityisesti rakenteellisia ratkaisuja ja tuotavuustoitimenpiteitä, jotka tuovat pysyviä menosäästöjä ja heikentävät kaupungin tuottamien palveluiden laatua mahdollisimman vähän. Palvelujen tasoa voidaan karsia lakisääteisen ylittävältä osalta. Henkilöstömenoja pyritään alentamaan suunnittelemalla työn tekemisen tapoja uudelleen ja hyödyntämällä vaihtuvuutta ja eläköitymisiä.

Kaupunkistrategia yleinen lähtökohta on verokkikaupunkeihin nähden kalliimman kustannusrakenteen keventäminen sekä lähtökohtaisesti verotuksen kiristämisen ehkäisy. Tasapainotustoimenpiteissä on pyritty huomioimaan kaupunkistrategian keskeiset painopisteet mahdollisimman johdonmukaisesti. Tämä ei suoraan tarkoita sitä, etteikö myös strategian painopisteisiin olisi kohdistettu tehostamistoimenpiteitä.

Henkilöstö- ja asukaskeskusteluista saatu palaute on tutkittu valmisteluprosessissa tarkasti. Sekä henkilöstön että asukkaiden enemmistön lähtökohtana oli se, että kaikkia palveluita ei voida nykyisessä tilanteessa säilyttää. Molemmista keskusteluista nousi esiin mm. hallinnon tehostaminen, henkilöstön osaamisen hyödyntäminen ja ostopalvelujen vähentäminen.

Yleisesti valmistelussa on pyritty huomioimaan muun muassa ehdotusten eri toimialoihin liittyvät ristikkäisvaikutukset. Erilaiset säästötoimenpiteet ovat useimmiten vaikeita valintoja eri näkökulmien välillä: ne kohdistuvat eri tavoin esimerkiksi eri ikäryhmiin, eri maantieteellisiin alueisiin tai eri kaupunkiyhteisön toimijoihin (yritykset, yhdistykset jne.). Toisinaan ristiriidassa voivat olla kaupunkilaisten palvelutaso ja kaupungin maine työnantajana, joka on luonnollisesti merkityksellinen asia osaavan henkilöstön saatavuuden ja sitä kautta laadukkaan palvelutuotannon kannalta. Tasapainotustoimet kokonaisuutena pyrkivät muodostamaan kohtuullisen kompromissin kaikkien näkökulmien välillä.

Tasapainotustoimenpiteiden osalta on tunnistettava myös se, että kuntien tehtäväkenttä muuttui vuoden 2023 sote-uudistuksen ja 2025 TE-palvelu-uudistuksen myötä varsin paljon. Koska merkittävä osa kunnan palveluista ja niiden rahoituksesta kohdistuu lapsiin ja nuoriin, on käytännössä mahdotonta ajatella, että suuremman kokoluokan säästöt eivät koskisi lainkaan lapsia ja nuoria.

Vakuttamistarpeen suuruus

Kaupunginhallituksen 2.2.2026 käynnistyspäätöksessä todettiin, että vakuttamisohjelmassa tavoitellaan vähintään 8 miljoonan euron tasapainotustoimia toimialojen käyttötaloudesta. Päätöksessä mainittiin myös, että ohjelman valmistelussa huomioidaan kevään aikana tulevat uudet enusteet, jotka saattavat muuttaa tavoitetasoa.

Sitten helmikuun tietyt talouden näkymät sekä pohjatiedot ovat päivittyneet. Käyttöön on saatu vuoden 2025 tilinpäätöstiedot, vuoden 2026 ensimmäisen neljänneksen tiedot sekä valtion kehyspäätökseen liittyvät kuntatalousvaikutukset, ml. valtionosuuksien lisäleikkaukset.

Verotuloja koskevia ennusteita on päivitetty. Kunnallisveron tuoton näkökulma on hieman heikentynyt huonon työllisyystilanteen myötä. Yhteisöveron osalta on selvää, että vuoden 2027 kertymä tulee olemaan viime vuosiin verrattuna heikko. Jos kansainvälisten häiriöiden vaikutus nostaa Kilpilahden yritysten maksamien yhteisöverojen määrää, se näkyy aikaisintaan vuoden 2028 verokertymissä ja niissäkin vain osittaisella painolla.

Riskejä huonompaan lähivuosien tulokehitykseen nostaa valtiontalouden velkaantuminen ja sen aikaansaama sopeuttamistarve. On hyvin todennäköistä, että seuraava maan hallitus joutuu tekemään merkittäviä lisäleikkauksia, jotka koskevat myös kuntataloutta. Lisäksi tällä eduskunta-vaalikaudella kesken jäänyt valtionosuusuudistus lienee myös seuraavan hallituksen ohjelmassa. Uudistus tulee toteutuessaan heikentämään Porvoon valtionosuuksia.

Edellä kuvattuihin riskeihin peilaten ja talouden kokonaisnäkymään perustuen Porvoon taloutta tasapainotetaan vakuttamisohjelman yhteydessä noin 9 miljoonalla eurolla. Tämän hetken talousnäkökulman mukaan kaupungin talous vakautuisi tällöin riittävästi, eikä vastaavan suuruista säästöohjelmaa tarvitsisi tehdä uudestaan vaalikauden aikana.

Vakuttamisen keinot

Vakuttamisen kokonaisuus muodostuu monentyyppisistä erilaisista toimenpiteistä. Merkittävä osa säästöistä syntyy erilaisista hallinnon ja toimintatapojen tehostamistoimista. Osa toimintatapojen tehostamistoimista ei vaikuta asukkaiden palveluihin, osa voi sisältää palvelujen laatua koskevia heikennyksiä, jotka on arvioitu mittava tasapainotustarve huomioiden kohtuullisiksi. Joillakin tehostamistoimilla on vaikutuksia henkilöstöön ja kaupungin henkilöstömäärään.

Toinen suuri kokonaisuus koostuu palveluiden tasoa tai materiaali- ja välinehankintoja karsivista leikkauksista. Osittain kyse on myös siitä, että asiakkaiden tai lasten määrän väheneminen vähentää palvelujen tarvetta. Tämän vuoksi mukana on myös palveluverkkoa tiivistäviä ehdotuksia.

Edellä mainittuja keinoja täydentävät kiinteistöveroon ja maksuihin liittyvät korotukset, avustusten ja avustuslajien vähentäminen sekä kaupungin kiinteistöihin liittyvät toimenpiteet. Tasapainotustoimenpiteisiin on sisällytetty myös investointien priorisoinnin vaikutus rahoitustuottoihin ja –menoihin.

Olenneisimmat vaikutukset asukkaiden palveluihin ja yrityksiin yms. on kuvattu tasapainotustoimenpiteiden yhteydessä.

Tasapainotustoimet painottuvat eri toimialoille seuraavasti:

-
- Kasvu- ja oppiminen 3,6 miljoonaa euroa
- Kaupunkikehitys 1,2 milj. Euroa
- Elinvoima 1,4 milj. euroa
- Konsernipalvelut 1,7 milj. euroa
- Puhtaanapito- ja ateriapalvelut, 0,5 milj. euroa
- Kaupunkitason yleiset tasapainotustoimet 0,3 milj. euroa

Lisäksi Liikelaitos Porvoon Veden säästöt (erikseen, koska kerätään vesimaksuihin)

Tasapainotustoimet jakautuvat keinojen suhteen seuraavasti:

- Hallinnon ja toiminnan tehostaminen, 5,1 miljoonaa euroa mukaan lukien Porvoon vesi
- Palveluverkon tiivistäminen, 1,5 miljoonaa euroa
- Palvelujen karsiminen, 1,1 miljoonaa euroa
- Avustusten ja avustuslajien vähentäminen, 0,3 miljoonaa euroa
- Verojen ja maksujen korotukset, 0,4 miljoonaa euroa
- Kiinteistöihin liittyvät säästöt, 0,4 miljoonaa euroa
- Investointien priorisoinnin vaikutus käyttötalouteen 0,2 miljoonaa euroa vuosina 2026–2029.

Hallinnon ja toiminnan tehostaminen

Hallintoa ja toimintaa tehostavissa toimenpiteissä on kyse siitä, että tiivistetään ja kehitetään hallintoa tai tukipalveluita, järjestellään uudelleen töitä tai otetaan käyttöön uusia työ- ja toimintatapoja kuten digitaalisia ratkaisuja. Tämä vähentää kaupungin henkilöstö- tai ostopalvelumenoja ilman, että palvelutaso laskee merkittävästi, vaikka osittain töitä myös priorisoidaan ja joidenkin asioiden toteuttamista lykätään eteenpäin. Toimintaa tehostavia vakauttamistoimenpiteitä tehdään kaikilla toimialoilla. Henkilöstövähennyksiä syntyy erityisesti eläköitymisten ja toiminnan uudelleenjärjestelyjen kautta.

Kasvun ja oppimisen toimialalla henkilöstömenot ovat suuri kuluerä. Lasten määrän vähenemisen seurauksena tuntekehityksen määrä pienenee ja se vähentää henkilöstömenoja perusopetuksen puolella. Lasten määrän väheneminen ja sitä kautta ryhmien määrän väheneminen mahdollistavat henkilöstömenojen vähenemisen myös

varhaiskasvatuksen palvelualueella. Määräaikaista palvelussuhteita päättyy toimintojen uudelleen järjestelyjen vuoksi. Johtamisjärjestelyjä ja hallinnon työtä tiivistetään ja tehtäviä organisoidaan uudelleen kasvun ja oppimisen johdossa, suomen- ja ruotsinkielisissä perusopetus- ja lukiokoulutuspalveluissa. Tehtäviä uudelleen organisoidaan myös varhaiskasvatuksen hallinnossa ja perhepäivähoidossa.

Lukioissa vähennetään sijaisten käyttöä ja/tai opetustunteja. Kurssitarjonta vähenee tai joitain kursseja suoritetaan jatkossa enemmän itseohjautuvasti.

Koululaisten iltapäivätoiminnan koordinointi organisoidaan uudelleen suomenkielisissä kouluissa. Tämä ei vaikuta lasten palveluihin. Koulut ja päiväkodit siirtyvät käyttämään edullisempia tietokone- ja laitemalleja, jolloin syntyy säästöjä laitteiden leasingkuluissa. Varhaiskasvatuspalveluissa vaaterahan määrää pienennetään 30 000 eurolla.

Varhaiskasvatuksessa tehostetaan ympärivuorokautisen toiminnan sekä loma-aikojen toimintojen suunnittelua ja henkilöstöresurssien joustavaa käyttöä, jotta varatut paikat vastaavat mahdollisimman hyvin todellista tarvetta. Perheet saavat tarvitsemansa palvelun, mutta palvelun hoitopaikka, ryhmä tai henkilökunta voivat vaihdella lomaaikoina tai henkilökunnan äkillisten poissaolojen vuoksi. Perhepäivähoidon määrä vähenee, koska lasten määrän vähentyessä kaupungin perhepäivähoitajien ryhmät eivät enää täyty. Muutos koskee 5–7 lasta. Lapsille on tarjolla paikkoja kunnallisissa päiväkodeissa.

Materiaalimäärärahoja vähennetään kouluissa noin 6 prosenttia ja varhaiskasvatuspalveluissa noin 12 prosenttia. Lapset ja nuoret saavat edelleen laadukasta opetusta ja varhaiskasvatusta. Koulujen materiaalimäärärahat ovat olleet Porvoossa korkealla tasolla verrattuna muuhun Suomeen, Porvoossa 160–195 euroa/ koululainen ja muualla Suomessa 145 euroa/ koululainen. Lapsille voidaan hankkia jatkossakin heidän tarvitsemansa materiaali, mutta hankintaohjeistuksen täsmentämisellä, tarjoilla hankinnoilla ja yhteissuunnittelulla voidaan jatkossa säästää materiaaleihin käytettäviä määrärahoja. Varhaiskasvatuksessa lapsiryhmät vaihtavat leluja, pelejä ja materiaaleja keskenään kestävässä kehityksen hengessä.

Toimialalla vähennetään myös ulkopuolisista asiantuntija- ja konsultaatiopalveluiden hankintaa. Linnankosken lukio luopuu ulkopuolisen vuokratilan käytöstä.

Elinvoiman toimialalla Taideoppilaitos tehostaa toimintaansa esimerkiksi laskutuksessa, ja näin syntyy säästöä henkilöstökuluissa. Taideoppilaitos vähentää myös ulkopuolisten palveluiden kuten koulutus- ja suunnittelupalveluiden ostoja. Kansalaisopisto hyödyntää Googlen säästöpotentiaalia.

Kirjasto rajoittaa tuntityöntekijöiden käyttöä sijaisuuksissa ja pidemmissä poissaoloissa. Tämä voi jossain määrin vaikuttaa aukioloaikoihin kesäaikaan ja äkillisissä sairaustapauksissa.

Nuorisopalvelut luopuvat toimistotiloistaan WSOY-talossa. Työpisteet pyritään sijoittamaan WSOY-talossa nuorisopalveluiden hallussa oleviin tiloihin, jolloin nuorten käytössä olevat tilat voivat osin pienentyä. Virvikin leiri- ja retkialueelle etsitään yhteistyökumppani hoitamaan, kehittämään ja ylläpitämään aluetta yhdessä nuorisopalveluiden kanssa. Säästö kohdistuu ylläpitokustannuksiin, minkä lisäksi tulevat investointitarpeet vähenevät.

Liikuntapalvelut karsivat ostopalveluita mm. siirtämällä ovien avauspalvelut hoidettavaksi omalla henkilöstöllä. Palveluiden saatavuus ja toimivuus säilyvät ennallaan. Kerkkoon majan ja kuntoradan ylläpito ulkoistetaan, ja ylläpidosta solmitaan uudenlainen kumppanuussopimus Kerkkoon Urheilijoiden kanssa.

Elinkeinopalvelut vähentävät Business Porvoo -tilaisuuksien määrää kahdella. Vuonna 2026 järjestetään yli 10 tilaisuutta.

Visit Porvoo markkinointimäärärahaa vähennetään rekrytointimarkkinoinnissa, uusien asukkaiden houkuttelussa sekä kaupungin palveluiden näkyvyyden lisäämisessä. Näkyvyys vähenee erityisesti kaupungin ulkopuolella.

Kaupunkikehityksen toimialalla jätetään täyttämättä useita avoimia vakansseja eikä useiden eläköityvien työntekijöiden tilalle palkata uusia työntekijöitä. Näin saavutetaan 9 henkilötyövuoden vähennys. Kaupunki-infrassa kevennetään kalusto- ja toimintarakennetta ja järjestellään tehtäviä uudelleen, jolloin automatisointi, urakointi ja kaluston ylläpito pienentävät myös henkilöstötarvetta. Työn organisoiminen edellyttää aiempaa laajempaa moniosaamista, tarkempaa suunnittelua ja työnjohdon roolin vahvistumista. Muutosta tuetaan digitaalisella työnohjauksella sekä hyödyntämällä tiedolla johtamista ja toiminnanohjausjärjestelmien.

Osa säästöistä saavutetaan kaluston vähennyksillä katujen ja viheralueiden kunnossapidossa. Tämä vähentää mm. oman kaluston polttoaine- ja ylläpitokuluja, mutta kaluston ikääntyminen voi kasvattaa huolto- ja korjauskustannuksia. Henkilöstöresursseja kohdennetaan jatkossa aiempaa tarkemmin kriittisimpiin ja lakisääteisiin tehtäviin.

Katujen puhtaanapidossa otetaan käyttöön Trombia Free -lakaisupalvelu, jolla tehostetaan erityisesti ydinkeskusta-alueiden puhtaanapitoa ja mahdollistetaan työn ajoittaminen vähäliikenteisiin ajankohtiin ilman lisähenkilöstö- tai ylityökustannuksia. Autonominen lakaisu parantaa työn tuottavuutta ja tasalaatuisuutta sekä vähentää perinteisen kaluston ja henkilöstön tarvetta.

Kaupunkikehityksen toimiala vähentää myös ostopalvelujen määrärahoja. Ulkopuolisia asiantuntijapalveluja on hyödynnetty toimialalla esimerkiksi lakipalvelujen hankinnassa, mutta jatkossa tukeudutaan vahvemmin kaupungin omaan juristipalveluihin. Kaupunkisuunnittelu vähentää konsulttitoimien hankintaa ja tekee selvityksiä aiempaa enemmän omana työnä. Tämä voi tosin johtaa siihen, että osa kaava-hankkeista etenee aiempaa hitaammin, erityisesti vähemmän priorisoiduissa kohteissa. Maapolitiikka jaksottaa

selvitysten tekemistä pidemmälle ajanjaksolle ja vähentää esimerkiksi ilmakehuvausten tekemistä.

Porvoo Energian kanssa neuvotellaan valmisvalosopimuksen uudelleenmäärittelystä. Valmisvalosopimus koskee kaupungin ulkovalaistusta ja ulkovalaistuverkkoa. Sopimuksen uudelleenmäärittelyllä pyritään selkeyttämään hinnoittelua, vastuunjakoja ja kunnossapidon sisältöä sekä tuomaan kaupungille näin säästöä. Korjaamista vaativista joululoista luovutaan ja joululokokonaisuutta supistetaan. Osittain pimeänä olleet valot eivät ole herättäneet palautetta.

Rakennusvalvonta vähentää ostopalveluja, eikä toistaiseksi edistä arkistojen digitointia. Tämä ei vaikuta rakennusvalvonnan lakisääteisten tehtävien hoitamiseen eikä lupakäsittelyn sujuvuuteen. Arkistoaineistot ovat käytettävissä nykyisissä toimintamalleissa, mutta asiakirjojen sähköinen saatavuus ja laajempi digitaalinen hyödyntäminen eivät tässä vaiheessa etene.

Ympäristönsuojelu luopuu määräaikaisista kesätyöntekijöistä, vähentää ostopalveluja kuten luontoselvityksiä ja luontopolkujen ylläpitoa sekä irtautuu vesistötalkkari-hankkeesta. Vesistötalkkari-hankkeen tilalle on tullut AcwaLife -hanke.

Konsernipalveluiden toimiala kehittää ja keskittää hallintoa, tavoitteena aiempaa yhtenäisempi ja tasalaatuisempi tuki johtamiselle ja päätöksenteolle. Tämä lisää kustannusten ohjattavuutta sekä parantaa riskienhallintaa, osaamisen hallintaa ja kehittämiskykyä koko organisaatiossa. Keskitetty hallinto vahvistaa yhteisiä pelisääntöjä sekä yhdenmukais-taa prosesseja, päätöksenteon valmistelua, toimeenpanon seurantaa ja tiedolla johtamista. Pällekkäiset toiminnot vähenevät ja toimialoilla on mahdollisuus keskittyä vahvemmin ydintehtäviinsä.

Hallinnon keskittämällä, toimintatapojen muuttamisella ja sujuvoittamisella saavutetaan koko kaupungin tasolla arviolta 8–10 henkilötyövuoden vähennys vuosina 2026–2029 ennen kaikkea eläköitymisiä hyödyntämällä. Muutokset ovat luonteeltaan rakenteellisia ja pitkäjänteisiä. Työn tekemisen tavat, vastuunjako ja osaamistarpeet muuttuvat. Ensimmäisessä vaiheessa keskitetään päätösvalmistelu siten, että kaikkien kaupungin toimielinten kokousten esityslistat, pöytäkirjat ja täytäntöönpanotoimet hoidetaan keskitetyn palvelun kautta.

Henkilöstö- ja hallintoyksiköissä ja toimitilapalveluissa uudelleenorganisoidaan ja karsitaan tehtäviä, kun eläköityvien henkilön tehtävä jätetään täyttämättä.

Luottamuselinten kokoontumistahtia harvennetaan, jolloin kokousten määrä vähenee, ja syntyy säästöä kokouspalkkioissa ja tarjoiluissa sekä kokousten valmisteluun käytetyssä työajassa. Matkustus-, tarjoilu- ja koulutuskuluja vähennetään koko kaupungin tasolla. Lisäksi karsitaan kaupungin johdon kuluja.

Työterveyshuollon toimintasuunnitelman sisältöä tarkennetaan ja palvelua kohdennetaan vaikuttaviin toimenpiteisiin.

Näin menot vähenevät. Henkilöstön työhöntulotarkastuksista luovutaan tehtävissä, joissa ei ole erityisiä altistumisriskejä. Määräaikaistarkastukset tehdään edelleen jokaiselle työpaikkaselvitysten yhteydessä. Työvuorosuunnittelujärjestelmä korvataan kevyemmällä, mutta tarpeisiin sopivalla sovelluksella, ja tämä tuo kustannussäästöjä ostopalvelukustannuksiin. Sijaisväilyksessä luovutaan kalliista tekstiviestien lähettämisestä. Sijaiskeikkoja tarjotaan jatkossa sähköpostilla. Toimintamalli on kankeampi, mutta riittävän toimiva.

IT-toimintamallia kehitetään tehostamalla hankintoja, vähentämällä lisenssikustannuksia sekä karsimalla sisäisten työryhmien ja palaverien tarvetta. Muutoksella ei ole vaikutuksia kuntalaisten palveluihin. Mobiiliiliittymäsopimus on kilpailutettu, ja uuden sopimuksen käyttöönotto ajoittuu vuodelle 2026, mikä alentaa kustannuksia ilman merkittäviä vaikutuksia työvälineisiin tai palveluihin. Säästöä syntyy myös E-laskun hyödyntämisellä ja kirjepostia vähentämällä.

Avustuslajeja ja osallistuvaa budjetointia suoraviivaistetaan, ja näin pyritään vähentämään manuaalista työtä sekä ulkopuolisilta konsulteilta ostettavaa ylläpitotyötä. Tämä ei vaikuta asukkaiden palveluihin.

Käännöstoissa hyödynnetään yhä enemmän tekoälytyökaluja, mikä vähentää käännöspalvelujen ostoja. Kaupungin henkilöstöä ohjataan kuitenkin edelleen kiinnittämään erityistä huomiota käännösten laadun varmistamiseen. Asukaslehti Meidän Porvoo -kokeilua ei jatketa kotiin lähetettynä lehtenä, mutta sisältöjä tehdään edelleen verkkopalveluun ja julkaistaan somessa. Porvoo.fi-palvelun ja intranetin pienkehityskuluja voidaan vähentää jonkin verran.

Matkailuneuvonnan toiminta tehostuu, kun Vanhan Porvoon kesämatkailuneuvontapiste siirtyy Holmin taloon, Porvoon museon tiloihin, eikä neuvontapisteelle pystytetä enää erillistä Rihkamatorille. Matkailijat saavat jatkossakin matkailuneuvontaa Vanhan Porvoon alueella.

Rahoitus- ja strategiyksikkö puolittaa palvelujen ostomäärärahän. Taittopalveluja ei hankinta ulkopuoliselta graafikoilta. Taittotyötä voidaan tehdä itse hyödyntäen kaupungin visuaalista ilmettä noudattavia word-pohjia.

Liikelaitos Porvoon ateria- ja puhtauspalvelut puretaan, ja liikelaitos muutetaan konsernipalvelujen sisäiseksi ateria- ja puhtauspalveluyksiköksi. Näin säästetään johtokunnan toimintaan liittyvät kulut sekä johdon henkilöstökuluja.

Liikelaitos Porvoon vesi organisoivat töitä uudelleen ja vähentää ulkopuolisten palvelujen käyttöä. Lisäksi parannetaan energiatehokkuutta ja vähennetään muun muassa kemikaalikulustannuksia, lisenssikustannuksia ja konevuokria.

Kaupungin tukipalveluita tuottavalle HPK Palvelut Oy:lle on asetettu vastaava säästötavoite kuin muulle kaupunkioorganisaatiolle. Yhtiön viimeaikainen laajentuminen mahdollistaa jo tiettyjä säästöjä.

Palveluverkon tiivistäminen

Kaupungin palveluverkkoon kohdistuu useita säästöjä tuovia vakauttamistoimenpiteitä. Lasten määrä vähenee Porvoossa kuten muuallakin Suomessa. Kaupungissa on liian paljon koulutiloja suhteessa oppilasmäärään, eikä tilojen käyttö ole kustannustehokasta. Kasvun ja oppimisen toimialan palveluverkon tiivistäminen mahdollistaa jopa 11 työntekijän vähentämisen eläköitymistien tai määräaikaisten tehtävien lakkauttamisen jälkeen vuosina 2027–2028.

Alle 40 oppilaan Ilolan koulu ja alle 30 oppilaan Epoon koulu lakkautetaan lukuvuoden 2027–2028 päätyttyä lasten määrän vähenemisen ja saavutettavien säästöjen vuoksi. Säästöä syntyy niin henkilöstö-, tila- kuin tukipalvelukustannuksissa kuten siivouksessa ja ruokapalveluissa sekä kasvun ja oppimisen toimialalla että liikelaitos Porvoon ateria- ja puhtauspalveluissa.

Ilolan ja Epoon koulujen oppilaat mahtuvat olemassa oleviin ryhmiin itäisen palvelualueen kouluissa. Koulujen oppilaaksiottoalueet liitetään osaksi itäistä palvelualueita, jolla sijaitsevat Huhtisen koulu, Keskuskoulu ja Kevätkummun koulu. Koulujen oppilaat siirtyvät muihin itäisen palvelualueen kouluihin. Ilolan koulun sen hetkisille oppilaille annetaan mahdollisuus, perustelluin syin, valita myös Jokilaakson koulu omaksi lähikoulukseksi. Lakkautettavien koulujen oppilaat voivat jo siirtymäkaudella vuosina 2026–2028 huoltajien anomuksesta aloittaa koulun nykyisestä asuinpaikastaan parhaiten saavutettavissa olevassa itäisen palvelualueen koulussa. Koulujen lakkauttamisen lapsivaikutukset on arvioitu erillisessä valmistelumateriaalissa. Koulumatkojen turvallisuuden kehittämiseen ja matka-ajan keston kohtuullistamiseen panostetaan.

Ruotsinkielisissä koulutuspalveluissa muutetaan oppilaaksiottoalueita palvelualueiksi, jolloin opetusryhmät ja -tunnit vähenevät. Pilottina toimii läntinen alue vuosina 2027–2028 (Eklöfska skolan, Kullo skola, Hindhår skola ja Strömborgska skolan). Lapset pyritään ohjaamaan jo esikouluvaiheessa siihen lähikouluun, jossa on tilaa. Koulumatkan turvallisuudesta huolehditaan.

Puistopäiväkotit luopuu vanhimmasta toimitilastaan Kaivokadun puukiinteistössä. Toiminta jatkuu päiväkodin toisessa toimitilassa Kaivokadulla uimahallin alapuolella (6 ryhmää) sekä Keskuskoulussa (esiopetusryhmät). Muutos koskee noin 30 lasta, joiden varhaiskasvatuspaikka vaihtuu.

Palvelutason karsiminen

Porvoon kaupungin palvelutaso on korkea. Palvelut ovat liian kalliita suhteessa tuloihin – kalliimpia kuin suurissa kaupungeissa keskimäärin. Vakauttamisohjelmaan sisältyy toimenpiteitä, jotka laskevat kaupungin palvelutuotannon tasoja, sillä palveluiden pysyvää menotasoa ei voida jatkossa rakentaa vaihtelevien yhteisöverotuottojen varaan.

Kasvun ja oppimisen toimialalla maksuton muskaritoiminta ja yhteistyö musiikkiopiston kanssa jatkuu, mutta

resurssi puolitetaan nykyisestä. Jatkossa muskaritoimintaa tarjotaan vain tietyille ikäryhmille tai vaihtoehtoisesti osalle päiväkodeista tiettyinä vuosina ja toisille seuraavina vuosina.

Elinvoiman toimialalla Taideoppilaitos karsii aikuisille suunnattua ryhmätoimintaa. Aikuisten ryhmäopetuksen määrää vähennetään. Porvoon puhallinorkesterin ja Porvoon Big Bandin toiminta jatkuu. Jatkossa järjestetään vain oppilaskonsertteja. Lisäksi tehdään muita pienempiä toiminnan leikkauksia.

Kansalaisopisto karsii ulkopuolisten tilojen käyttöä. Ulkopuolisten tilojen käyttöön liittyvät kustannukset ovat kasvaneet viime vuosina, eikä niiden suhde osallistujamääriin ole kaikissa tapauksissa ollut kestävä. Samalla kaupungin omien tilojen käyttöä pyritään parantamaan. Vaikka päätös vaikuttaa erityisesti kyläalueiden tarjontaan, tavoitteena on löytää vaihtoehtoisia toteutustapoja ja säilyttää palvelujen saavutettavuus mahdollisimman hyvin muuttuvissa olosuhteissa. Kansalaisopisto lopettaa lisäksi Porvooseen vasta saapuneille maahanmuuttajille kielikoulutusta tarjonneet Meeting Point -kurssit, jolloin palvelukokonaisuus selkeytyy ja eri toimijoiden vastuita yhteensovitetään tarkoituksenmukaisesti. Kansalaisopiston tarjoama matalan kynnyksen kielikoulutus on täydentänyt virallista kotoutumiskoulutusta. Jatkossakin kansalaisopisto tarjoaa 17 maksullista suomen kielen kurssia sekä päivä- että iltaopetuksena. Kurssimaksut pysyvät edelleenkin maltillisina.

Kotoutumispalvelut karsivat asiantuntijapalvelujen ostoja, mikä heikentää sekä kotoutujien palveluiden kehittämistä että palvelutuotantoa.

Kulttuuripalvelut vähentävät palveluiden ostoja, kulttuurisäilyttäjiä, taidehankintoja, kalusteita sekä tuotantoihin ja toimintaan liittyviä hankintoja, kuten tapahtumia, kulttuuri-, työpajatoimintaa ja taidekasvatusta. Kulttuuripalveluiden tarjonta ja Taidetehtaan matalan kynnyksen palvelut vähenevät.

Kevätkummun kirjaston palvelutasoa supistetaan, kun toimintaa ylläpidetään nykyistä pienemmällä henkilöstöllä. Kirjaston aukioloaikoja supistetaan ja omatoimiaikaa lisätään. Kevätkummun koulujen oppilaat voivat kuitenkin käydä kirjastossa myös omatoimisesti opettajien kanssa, vaikka kirjaston henkilökunta ei ole paikalla. Kirjastojen aineistomäärärahoja, asiantuntijapalveluiden ja ICT-palveluiden hankintoja vähennetään. Ostetaan vähemmän kirjoja ja muuta aineistoa, mikä vaikuttaa valikoimaan.

Liikuntapalveluiden kalustohankintoja vähennetään. Välineistön laatu heikkenee, kun uimahallien, koulujen liikuntasalien ja liikuntapalveluiden palvelutuotannon välineistöä uusitaan aikaisempaa harvemmin.

Nuorisopalvelut vähentävät välineiden ja huonekalujen hankintaa kaikissa toimipisteissä. Jatkossa käytetään mahdollisimman paljon kierrätettyjä, käytettyjä kalusteita. Rikki menneiden välineiden (esimerkiksi pingis, biljardi, pelitoiminta) tilalle ei hankinta uusia välineitä, jolloin nuorten toimintamahdollisuudet voivat supistua.

Työllisyysalueen taloutta vakautetaan 300 000 eurolla suhteessa vuoden 2026 talousarvioon, josta Porvoon kaupungin säästö on 200 000 euroa. Vakauttamistoimenpiteet kohdistuvat henkilöstökuluihin, avustuksiin sekä mahdollisesti ostopalveluihin. Kohdennukset tarkentuvat talousarviovalmistelun yhteydessä, sillä kohdennukseen vaikuttavat mm. valtion valmistelemat uudistukset.

Kaupunkikehityksen toimialalla pysäköintiautomaatteja karsitaan ja käteismaksamista vähennetään. Käteismaksamisen vähentäminen keventää käteisen käsittelyyn liittyvää työtä esimerkiksi automaattien tyhjennyksissä. Ratkaisuisia seurataan muiden kaupunkien käytäntöjä ja huomioidaan yhdenvertaisuusnäkökulmat.

Liikelaitos Porvoon ateria- ja puhtauspalvelut karsivat kouluruoan ateriakustannuksia ja Toukokuoren päiväkodin viikonlopun ateriapalvelun kustannuksia. Lisäksi vähennetään ikkunapesua ja yläpölyjen poistamista.

Verojen ja maksujen korottaminen

Vakauttamisohjelmassa ei ehdoteta kunnallisveroprosentin korottamista, koska kaupunkistrategian mukaisesti pyritään ensisijaisesti keventämään muihin vastavankokoiisiin kaupunkeihin verrattuna kalliimpaa kustannusrakennetta. Jos vakauttamisohjelman toimenpiteet eivät riitä tasapainottamaan kaupungin taloutta riittävästi, on mahdollista, että maltillinen veroprosentin korotus tulee ajankohtaiseksi nykyisen kunnallisvaalikauden lopussa.

Rakentamattomilla rakennuspaikoilla otetaan käyttöön korotettu 4 prosentin kiinteistövero, jolloin kaupungin verotulot kasvavat noin 110 000 eurolla vuonna 2027. Tällä pyritään edistämään rakennetun infran läheisyydessä sijaitsevien tonttien rakentamista ja tehostamaan maankäyttöä. Rakentamisen myötä kaupungin verotulot kasvavat pitkällä aikavälillä. Rakentamattoman rakennuspaikan korotettu kiinteistövero on käytössä valtaosassa Suomen kuntia. Esimerkiksi kaikissa Uudenmaan MAL-kunnissa vero on käytössä, mukaan lukien Espoo (4,43 %) ja Sipoo (6 %). Lisäksi korotetaan veroa sovelletaan muun muassa Lohjalla (4,5 %), Tampereella (5 %), Hämeenlinnassa (4 %) ja Loviisassa (3 %). Kahdenkymmenen suurimman kaupungin kiinteistöveroprosentin keskiarvo on noin 4,3 % ja Uudenmaan kuntien keskiarvo noin 4,6 %.

Asukas- ja yrityspysäköintitunnusten hintoja tarkistetaan.

Kaivulupamaksujen hinnoittelua korotetaan ja maksimitaksoa nostetaan tai poistetaan, mikä ohjaa työmaiden tehokkaampaan toteutukseen ja laadukkaampaan suunnitteluun. Kaivulupamaksujen hinnoittelu yhtenäistyy kehyskuntien käytäntöjen kanssa.

Terveysturvallisuuden ja elintarvikevalvonnan takojen toimenpidehintoja tarkistetaan vastaamaan paremmin toteutunutta ajankäyttöä.

Korotetaan kansalaisopiston maksuja. Säästö saavutetaan korottamalla hintoja ja/tai karsimalla kurssitarjontaa. Päätökset korotettavista kurssimaksuista tulee tehdä kurssikohtaisesti harkintaa käyttäen. Nuorisotilojen tilavarausmaksuja korotetaan lasten syntymäpäiväjuhljen osalta noin 10 eurolla kertaa kohti. Nykyinen maksu on noin 60 euroa 3 tunnin varaukselta kohti. Liikuntapalvelujen kaikki toimisto- ja varastotilat muutetaan maksullisiksi yhdenvertaisuusystistä.

Avustusten ja avustuslajien vähentäminen

Varhaiskasvatuksen yksityisen hoidon tuen kuntalisä lakkautetaan. Tällä hetkellä tämä koskee noin 30 lasta. Kaikki lapset mahtuvat kaupungin varhaiskasvatuspalveluiden olemassa oleviin ryhmiin ilman henkilöstölisäyksiä.

Elinvoiman toimialalla liikunnan ohjausavustus (125 000) lakkautetaan, ja kulttuuripalveluiden projektiavustuksia ja kumppanuusmäärärahoja vähennetään 30 000 eurolla.

Kiinteistöihin liittyvät säästöt

Yksi merkittävä säästökohde ovat kaupungin omaan palvelukäyttöön soveltumattomat kiinteistöt: kiinteistöjen purkamisen tai jalostaminen myyntiin. Rakennuksen purkamisesta tulee kertaluonteinen kustannus, mutta sen jälkeen syntyy pysyvä säästö rakennuksen ylläpitokuluista, kuten sähköstä, lämmityksestä, vakuutuksista ja vartiointista. Tyhjän tontin myynnistä tai rakennusoikeuden myynnistä syntyy moninkertainen tuotto kertaluonteiseen purkukustannukseen verrattuna. Tässä vaiheessa purkukohteita ovat Teletalo ja entisen Lundinkadun terveysaseman uudemmat, ei-suojellut rakennukset. Myyntikohteita ovat muun muassa vanha kansalaisopiston rakennus, Linnankoskenkadun puutatot, Tuorilan koulu sekä Kaarenkylän ja Huvikummun päiväkodit.

Rakennusten kuivasäilytystä kokeillaan muutamassa kohteessa, jotka eivät todennäköisesti mene kohtuullisessa ajassa kaupaksi, ovat suojeltuja tai jotka ovat muuten esimerkiksi tulevan kaavoituksen kannalta syytä säilyttää toisiksi sellaisenaan. Säästöä syntyy ylläpitokuluissa.

Taidetehtaan uudella vuokrasopimuksella tavoitellaan huomattavaa säästöä ulkoisiin vuokratukustannuksiin.

Rahoitustuotot ja kulut

Käyttötalouden sopeuttamistoimien vaikutus

Kaupungin talouden vakauttaminen vaikuttaa suoraan kaupungin lainakannan kasvuun ja korkomenojen määrään. Jos vakauttamistoimenpiteitä ei tehtäisi, kasvaisi kaupungin lainakanta arviolta 177 miljoonaan euroon vuoden 2029 loppuun. Toteuttamalla vakauttamisohjelman kaikki toimenpiteet saadaan lainakannan kehitystä hillittyä selvästi ja lainakannaksi muodostui vuoden 2029 loppuun noin 147 miljoonaan euroa. Erotus lainakannan tasossa on siten reilu 30 miljoonaa euroa vaihtoehtojen välillä.

Lainakannan kasvun hillitseminen noin 30 miljoonalla eurolla vakauttamisohjelman aikana merkitsee sitä, että vuonna 2030 kaupungin korkokulut olisivat noin 0,9 miljoonaa euroa pienemmät vakauttamistoimenpiteiden takia.

Investointien priorisoinnin vaikutus käyttötalouteen

Kokonniemen liikuntakeskushanke ja uusi Peipon koulu muodostavat noin puolet kaupungin investointisuunnitelman lähivuosien investointimenoista. Vakauttamisohjelmassa esitetään Puistokadun investointikokonaisuuden uudenlaista jaksottamista ja joidenkin talonrakennusinvestointien siirtoa vuodelta tai kahdelle eteenpäin. Näin saadaan karsitua yhteensä noin 7,4 miljoonan euron edestä investointeja vuosilta 2026–2029 ja säästettyä korkokustannuksia arviolta noin 200 000 euroa jakson aikana.

Talonrakennuksen investointihankkeiden toteutusaikatauluja on mahdollista siirtää osassa hankkeita vuodelta eteenpäin kaudella 2026–2029. Tällä järjestelyllä saavutetaan noin 1,5 miljoonan euron vähennys talonrakennuksen investointimäärärahoihin. Siirrot kohdistetaan hankkeisiin, joissa aikataulun muuttaminen on mahdollista. Käytännössä tämä tarkoittaa hankkeita, joiden toteutusaikataulu tai hankesuunnitelma ei ole vielä lopullisesti täsmentynyt, ja joissa siirtämisellä on mahdollisimman vähäiset vaikutukset kaupungin palvelutuotantoon.

Kaupunkikehityksen investointihankkeiden vakauttamisen toimenpiteet kohdistuvat pääosin investointihankkeiden ajoitukseen, jaksotukseen ja määrärahojen tarkentamiseen. Toimenpiteillä saavutetaan yhteensä noin kuuden miljoonan vähennys vuosien 2026–2029 investoinneista. Muutosten tavoitteena on investointitason hallinta ja talousarvioketjussa pysyminen ilman kokonaisinvestointiohjelman rakenteellisia muutoksia.

Uudisrakentamisen osalta useita katu- ja asemakaavahankkeita on siirretty myöhempään vuosiin tai jaksotettu uudelleen. Perusparannuksissa ja kevyen liikenteen väylissä investointeja on rajattu tai lykätty yksittäisissä kohteissa. Päälystämisen määrärahaa on alennettu, mikä edellyttää tarkempaa kohdekohtaista priorisointia.

Puisto- ja satamainvestoinneissa perusparannuksia on jaksotettu ja siirretty eteenpäin. Tutkimus- ja suunnittelumäärärahoissa kustannukset on kohdistettu suoraan investointihankkeille, mikä selkeyttää talousarvion rakennetta ja parantaa investointien kustannusohjausta.

Liikuntapaikkainfrassa osa lähiliikuntapaikka- ja kenttähankkeista on lykätty, samalla kun Kokonniemen alueen investointeja on lisätty sekä aikataulutettu ja jaksotettu uudelleen. Kokonaisuutena muutokset tasoittavat investointimenojen ajoittumista ja siirtävät osan toteutuksesta tuleville talousarviovuosille.

Kärkihankkeiden osalta vakauttamisen toimenpiteet näkyvät investointirakenteen ja ajoituksen muutoksina. Liityntäpysäköinnin investointi on poistettu kaupungin investointiohjelmasta. Tarkoitus on hakea ratkaisumallia sille, että

kaupunki ei investoisi liityntäpysäköinnin rakentamiseen, vaan kaupunki sen sijaan kustantaisi palvelun tuottamisen muulla tavalla ja tarvittavin sopimuksin kumppanin kanssa, jolloin kustannukset jyvittyvät pidemmälle aikavälille.

Vakauttamisohjelman taulukot

[Linkki toimialojen ja liikelaitosten toimenpidetaulukoihin](#)

[Linkki investointitaulukkoon](#)

Henkilöstövaikutukset

Vakauttamisohjelman toteutuminen tarkoittaa noin 3.2 miljoonan euron vähennystä henkilöstömenoissa vuositasolla. Tämä vastaa noin 63-64 henkilötyövuotta.

Henkilöstövähennyksissä on painotettu kevyempiä toimenpiteitä, kuten eläköitymistä hyödyntämistä, tehtävämuutoksia ja osa-aikaistamista. Vakauttamisohjelmaan ei sisälly henkilöstön irtisanomista ilman, että heille tarjotaan muita tehtäviä kaupungin palveluksessa.

Vaihtuvuutta ja eläköitymistä hyödynnetään jatkossakin siten, että kaikkien tehtävien osalta ensimmäisenä tutkitaan mahdollisuus jakaa tehtävät uudelleen organisaation sisällä. Hallinnon keskittämistä jatketaan vielä seuraavina vuosina. Uusia vakansseja perustetaan vain lainsäädännön muuttuessa tai silloin, kun uusi vakanssi tarvitaan tehtävien uudelleen järjestelyiden takia ja järjestelyllä saavutetaan sujuvuutta prosesseihin tai säästöä henkilöstömenoihin.

Henkilötyövuosia on voitu vähentää, kun 23 vapautuvaa tai vapautunutta tehtävään voidaan jättää täyttämättä järjestelmällä tehtäviä uudelleen. Määräaikaisia tehtäviä päättyi noin 32-35 henkilötyövuoden verran, 12 henkilöä voidaan sijoittaa toisiin tehtäviin irtisanomisen sijaan. Muutama henkilötyövuosi saadaan vähennettyä osa-aikaistamisen myötä.

Vakauttamisohjelman myötä laaditaan henkilöstökehitys, mikä tarkoittaa panostusta strategiseen henkilöstöjohtamiseen ja vapautuvien tehtävien hyödyntämiseen.

Henkilöstömuutokset kohdentuvat johto-, toimisto- ja asiantuntijatyöhön, lastenhoitoon, koulunkäynninohjaukseen sekä erilaisiin ammattitehtäviin.

Henkilöstövähennysten perusteet

Henkilöstön eläköitymistä ja vaihtuvuutta voidaan hyödyntää, kun tehtäviä organisoidaan uudelleen ja osa tehtävistä jätetään tekemättä. Hallinnon keskittäminen mahdollistaa osaltaan merkittävästi tehtävien uudelleenjärjestelyjä. Lakautettavissa tai supistettavissa toiminnoissa työskentelevät henkilöt voidaan siirtää toisiin tehtäviin, jotka vastaavat heidän osaamistaan ja kelpoisuuttaan.

Osa tehtävistä muutetaan organisaatiolle tarpeellisemmaksi ja samalla tehtävä voi muuttua vähemmän vaativammaksi. Tämä voi näkyä työntekijälle palkan alennuksena. Joissakin toiminnoissa on tarjolla vähemmän työtä, mikä toteutuu opetuspuolella lisätuntien ja määräaikaisten tuntiopettajien vähennyksenä.

Ohjelman seuranta ja jatkotyö

Vakuttamisohjelman sitovuus ja seuranta

Valtuuston päättämän vakuttamisohjelman toimialoitteiset toimenpiteet ovat sitovia ja koskevat vuosia 2026–2029. Valtuosa toimenpiteiden vaikutuksista kohdistuu vuodelle 2027, jonka jälkeen vaikutus jatkuu pysyvänä. Mikäli päätetty toimenpidettä ei myöhemmin esiin nousevasta syystä ole mahdollista toteuttaa sellaisenaan, tulee siltä osin toimenpidettä koskeva muutoslupa hakea erillispäätöksenä kaupunginhallitukselta. Toimenpiteestä poikkeaminen vaatii perustellun syyn.

Vakuttamisohjelman toteutumista seurataan koko ohjelma-kauden ajan osana kaupungin muuta talousraportointia. Lisäksi ohjelman vaikutuksia kaupungin kokonaistalouteen sekä talouden ajantasaista tilannetta ja tasapainoa arvioidaan laajemmin keväällä 2028 ennen vuoden 2029 talousarvion valmistelun käynnistämistä. Tarvittaessa valmistelaan lisätoimenpiteitä, joista päätetään vuoden 2029 talousarvion yhteydessä.

Yhteisöveron käsittely talousarviossa ja talouden suunnittelussa

Yhteisöveron osuus kaikkien kuntien verotuloista oli noin 12 % vuonna 2025. Porvoon kaupungille se on ollut suhteellisesti huomattavasti merkityksellisempi kuin suurimmalle osalle Suomen kunnista. Vuonna 2025 yhteisövero tuoton osuus oli noin 26 % kaupungin verotuloista.

Samalla yhteisövero on kuitenkin suhdanteille ja yritysten rakennemuutoksille herkkä tulonlähde, mikä ei ole vakaata rahoitusta edellyttävälle kaupungin peruspalvelutuotannolle ongelmattomaa. Vuosina 2026–2027 tapahtuva tuoton noin 30 miljoonan euron väheneminen on tästä hyvä tai huono esimerkki. Käyttötalouden pysyviä sitoumuksia ei ole perusteltua rakentaa sellaiseen yhteisöverotulojen kehitykseen, joita ei voi ennustemielessä pitää varmana tulona.

Vakuttamisohjelman yhteydessä sovitaan menettelystä yhteisöveron vaihtelujen hallintaa koskien seuraavasti:

- Kaupungin riippuvuutta yhteisöveron vaihteluista vähennetään ja kustannusten kasvua hillitään siten, että jatkossa talousarviovuoden käyttötalouden mitoituksessa huomioidaan korkeintaan 20 miljoonan euron yhteisöverotuotto.
- Jos yhteisöveron tuotto on tätä korkeampi, tulee 20 miljoonan euron ylittävä osuus jäädä tuloslaskelmalla ylijäämäksi ja siirtyä taseen kertyneisiin ylijäämiin, tai ylittävä osuus voidaan varata esimerkiksi investointivaroiksi kaupungin investointeihin.

Strateginen henkilöstösuunnittelu ja henkilöstökehys

Kaupungin talouden vakauttaminen ja pitäminen tasapainoisena mutta myös oikean ja riittävän osaamisen turvaaminen edellyttää pitkäjänteistä ja suunnitelmallista

henkilöstöpolitiikkaa. Taloudellisista reunaehdoista johtuen henkilöstömenojen kasvua tulee koko vaalikauden ajan kyetä hillitsemään. Tämä tarkoittaa myös sitä, että henkilöstön määrää tulee hallita talouden kantokykyä vastaavaksi. Tämä puolestaan edellyttää pitkäjänteistä strategista henkilöstösuunnittelua, jotta esimerkiksi eläköitymisten yhteydessä on mahdollista tehdä osaamisprofilleihin tarvittavia ja hallittuja muutoksia.

Henkilöstömenoihin vaikutetaan henkilöstön määrällä ja siksi rekrytointeja on tehtävä tarkkaan harkiten. Tehtävien avautuessa joko eläköitymisen tai muun syyn takia selvitetään ensin, miten tehtäviä voitaisiin järjestellä siten, että joku vakanssi voidaan poistaa. Tämä tarkoittaa palvelutarpeen ja eläköitymisten ennakointia sekä valmiutta ja osaamista tehtävien järjestelyyn, tehtävien uudelleen jakamiseen ja työvuorosuunnitteluun työyksikössä, palvelualueella, toimialalla ja myös toimialojen välillä. Tehtävää täyttäessä on arvioitava tulevaisuuden osaamistarpeita ja edellytettävä niitä ydinosaamisista, joita tarvitaan strategian toteuttamiseksi.

Rekrytoitavien määrän vähentäminen tarkoittaa, että joitakin tehtäviä jätetään tekemättä. Tietojärjestelmien ja muiden työkalujen optimaalinen käyttö tehostavat työajan käyttöä.

Vaihtuvuutta ja eläköitymistä hyödynnetään jatkossakin siten, että kaikkien tehtävien osalta ensimmäisenä tutkitaan mahdollisuus jakaa tehtävät uudelleen organisaation sisällä. Hallinnon keskittämistä jatketaan vielä seuraavina vuosina. Uusia vakansseja perustetaan vain lainsäädännön muuttuessa tai silloin kun uusi vakanssi tarvitaan tehtävien uudelleen järjestelyiden takia ja järjestelyllä saavutetaan säästöä henkilöstömenoihin.

Vakuttamisohjelman myötä laaditaan talousarvion yhteydessä hyväksyttävä nykyistä henkilöstösuunnitelmaa sitovampi henkilöstökehys. Tämä edellyttää panostusta strategiseen henkilöstöjohtamiseen ja vapautuvien tehtävien hyödyntämiseen. Henkilöstökehysten toteutumista seurataan osavuosisiraportoinnin yhteydessä lautakunnissa ja kaupunginhallituksessa. Henkilöstökehukseen sisällyttömät rekrytointitarpeet hyväksytään kaupunginhallituksessa asianomaisen lautakunnan esityksestä.

Henkilöstökehityksen seurantaan liittyen päivitetään myös rekrytointeja koskeva täyttölupamenettely. Tästä tehdään erillinen kaupunginhallituksen päätös vakuttamisohjelman yhteydessä. Suunnitelma muutosjohtamisen, henkilöstön ja lähijohtajien tukemiseksi tehdään ohjelman hyväksymisen jälkeen. Samassa yhteydessä kehitetään myös malli erityisesti lyhyiden sairauspoissaolojen vähentämiseksi ja henkilöstön työhyvinvoinnin ylläpitämiseksi.

Organisaation ja toimintaprosessien kehittäminen

Vakauttamisohjelman noin 9 miljoonan euron tasapainottamistoimet eivät sisällä mittavia toimenpiteitä kaupunkiorganisaation toimiala- tai palvelualuerakenteiden muuttamiseksi.

Ohjelmassa on lähdetty siitä, että toimintatapoja ja –prosesseja parantamalla voidaan saavuttaa asetettuihin tavoitteisiin nähden (3–4 prosentin säästöt suhteessa toimintamenoihin) riittävät tasapainottamistoimenpiteet ilman laajempaan organisaatiouudistukseen liittyviä, osin raskaitakin nettelyjä.

Vakauttamisohjelmassa toimintoja on sitouduttu kehittämään monin eri tavoin: prosessien tehostamisella, digitalisaation avulla, työskentelytapoja muuttamalla, tilakustannusten pienentämisellä ja luonnollista poistumaa johdonmukaisesti hyödyntämällä. Kaupungin organisaation kehittämistä on edistetty keskittämällä tiettyjä yhteisen hallinnon toimintoja sekä purkamalla liikelaitosmallia ateria- ja puhtauspalvelujen tuottamisessa.

Hallinnon tehostamista on valmisteltu erityisesti toimielinten päätösvalmisteluun liittyvien toimintojen osalta. Kaikkien toimielinten (valtuusto, kaupunginhallitus, lautakunnat, jaostot ja johtokunnat) esityslistat, pöytäkirjat ja täytäntöönpanotoimet tullaan tulevaisuudessa tekemään keskitetyn kansliatoiminnon kautta. Tällä muutoksella turvataan kaupungin tärkeimpien lakisääteisten toimintojen tuottaminen henkilöstöresurssin vähentyessä siten, että henkilöstöä tarvittaessa siirretään toimialojen muista toiminnoista keskitettyyn kansliapalveluun. Nykyistä yhtenäisemmät toimintatavat parantavat mahdollisuuksia ottaa käyttöön tekoälysovelluksia sekä mahdollistavat tehokkaan ja tarkoituksenmukaisen sijaistamisen. Toiminnan tehostamisen ja joustavuuden parantamisen lisäksi uudistuksella parannetaan päätösvalmistelun laatua ja oikea-aikaisuutta. Uuden toimintamallin ensimmäisen vaiheen on tarkoitus olla käytössä vuoden 2027 alussa.

Yhteisten palvelujen kehittämisen ja keskittämisen laajempia mahdollisuuksia selvitetään edelleen syksyn 2026 aikana.

Laajempi organisaation muutos on perusteltua tehdä erityisesti, jos strategisten painopisteiden tehokas toimeenpano sitä edellyttää. Muita keskeisiä perusteita voivat olla esimerkiksi nykyisen rakenteen aiheuttama havaittu tehottomuus, johtamisrakenteen toimimattomuus, raskaus tai epäselkeys tai niin suuri säästötavoite, että kevyemmät keinot eivät ole riittäviä.

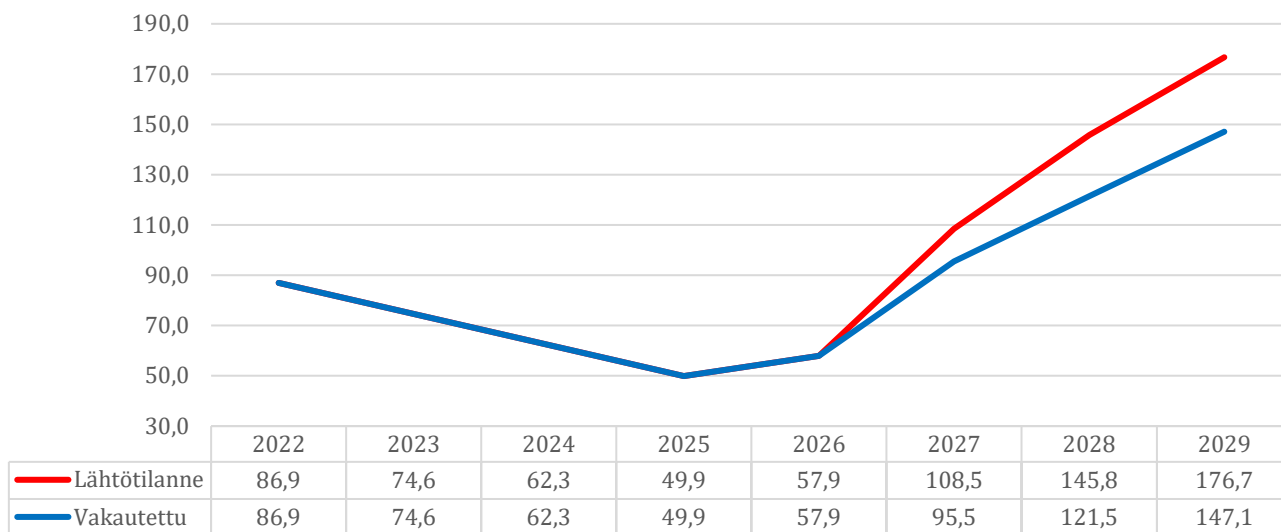
Syksyn 2026 aikana kaupunkistrategian toimeenpano ja seuranta käynnistetään määrittelemällä, vastuuttamalla ja resursoimalla strategian onnistuneen toteutuksen kannalta olennaisimmat prosessit sekä niiden tavoitteet ja mittarit. Samassa yhteydessä tarkastellaan myös kaupungin perustoiminnan prosessien toimivuutta ja poikkihallinnollisten asioiden johtamista.

Syksyllä 2026 käynnistetään kaupunkiorganisaation rakennetta ja toimintatapoja koskeva laaja selvitys. Selvityksen tarkoituksena on vähentää siiloutumista, tunnistaa ja karsia mahdollisia päällekkäisyyksiä sekä arvioida organisaation tarkoituksenmukaisuutta kokonaisuutena. Selvitys koskee kaikkia toimialoja, ja siinä tullaan tarkastelemaan myös kaupungin toimialojen määrää ja rakennetta. Selvityksen osana on myös kaupungin eri kumppanuudet ja yhteistyösopimukset. Selvityksessä tulee arvioida myös erilaisten toimintojen toteuttamistapoja, mukaan lukien mahdollisia ulkoistamisratkaisuja, osana kokonaisarviointia.

Vakautettu tuloslaskelma ja lainakanta

TULOSLASKELMA, VAKAUTETTU	TP2026 ennuste	T Ae2027 vakautettu	T Se2028 vakautettu	T Se2029 vakautettu
TOIMINTATUOTOT	85 135 325	84 531 272	84 700 335	85 123 836
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	712 000	712 000	712 000	500 000
TOIMINTAKULUT	-260 185 154	-265 513 980	-272 060 141	-276 957 224
TOIMINTAKATE	-174 337 829	-180 270 708	-186 647 807	-191 333 387
VEROTULOT	147 300 000	135 400 000	142 600 000	149 800 000
Kunnan tulovero	99 500 000	104 000 000	108 000 000	112 000 000
Kiinteistövero	18 800 000	19 400 000	19 600 000	19 800 000
Osuus yhteisöveron tuotosta	29 000 000	12 000 000	15 000 000	18 000 000
VALTIONOSUUDET	51 800 000	48 600 000	50 100 000	50 400 000
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	5 350 000	5 250 000	3 550 000	2 600 000
VUOSIKATE	30 112 171	8 979 292	9 602 193	11 466 613
VAKAUTTAMISTOIMENPITEET		6 956 200	7 690 200	8 214 200
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-24 100 000	-24 500 000	-25 000 000	-25 500 000
TILIKAUDEN TULOS	6 012 171	-8 564 508	-7 707 607	-5 819 187
VARAUSTEN JA RAHASTOJEN MUUTOKSET	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	7 012 171	-7 564 508	-6 707 607	-4 819 187

Lainakanta 2022 - 2029 M€

— Lähtötilanne — Vakautettu

Vakauttamisohjelmaan liittyvä osallistaminen

Maalis-huhtikuussa 2026 oli avoinna asukkaille ja kaupungin henkilöstölle tarkoitettut verkkokeskustelut talouden vakauttamisohjelmasta. Kaupungin asukkaat pohtivat omassa verkkokeskustelussaan, mistä voidaan karsia, kun kaupungin rahat eivät riitä. Henkilökunta pureutui puolestaan siihen, mitä voidaan tehdä toisin, ja kuinka työtä voidaan tehostaa.

Keskustelut käytiin Sitran Suomeen tuomalla Voxit-verkkokeskustelualustalla, joka on suunniteltu rakentavan keskustelun tarpeisiin. Osallistujat lisäsivät keskusteluun omia kannanottojaan ja äänestivät muiden keskustelijoiden esittämiä väitteitä. Väitteitä moderoitiin etukäteen ilmoitettujen sääntöjen pohjalta.

Keskustelut koettiin selvästi tärkeiksi ja kiinnostaviksi, ja ne toivat esille paljon erilaisia näkökulmia vakauttamisohjelman valmisteluun. Keskusteluihin osallistui myös sellaisia ryhmiä, joiden ääni ei ole aikaisemmin kuulunut talouden vakauttamista koskevassa keskustelussa. Yhteensä osallistujia oli noin 1700, näistä reilut 1200 asukaskeskustelussa ja vajaat 500 henkilöstökeskustelussa. Molemmissa keskusteluissa julkaistiin moderoinnin jälkeen yli 150 osallistujien esittämää väitettä. Asukaskeskustelussa äänestettiin lähes 100 000 kertaa ja henkilöstökeskustelussa lähes 50 000 kertaa.

Kummassakaan keskustelussa ei kyseenalaistettu talouden vakauttamisen lähtökohtaa: sitä, että taloudellinen tilanne edellyttää muutoksia, eikä nykytilaa voida sellaisenaan säilyttää. Näkemykset jakautuivat sen sijaan siinä, miten säästöjä ja uudistuksia toteutetaan ja mihin niiden pitäisi ensisijaisesti kohdistua.

Ohjelmassa toteutuu runsaasti asukkaiden ja henkilöstön ehdotuksia

Keskustelut käytiin valmistelun varhaisessa vaiheessa eli samaan aikaan kun toimialat valmistelivat omia ehdotuksiinsa vakauttamistoimenpiteiksi. Toimialojen ehdotukset eivät olleet vielä keskustelujen aikana valmistuneet. Molemmissa keskusteluissa nousi runsaasti esille samantyyppisiä vakauttamisehdotuksia kuin toimialojen omissa valmisteluprosessissa. Monia asukas- ja henkilöstökeskusteluissa ehdotettuja toimenpiteitä sisältyy vakauttamisohjelman toimenpiteisiin.

Sekä henkilöstö- että asukaskeskusteluissa nousi esille teemoja, joista löytyi laaja yksimielisyys, esimerkiksi tarve tehostaa hallintoa ja toimintatapoja, lisätä yhteistyötä kaupunkiorganisaation sisällä sekä hyödyntää kaupungin oman

henkilökunnan osaamista ja karsia ostopalveluja. Vakauttamisohjelmaan sisältyy laaja hallinnon ja toiminnan tehostamisen kokonaisuus Hallintoa ja työprosesseja tehostetaan kaikille toimialoilla, esimerkiksi konsernipalveluiden vetämä, koko kaupungin toimintaa koskeva hallinnon ja yhteisten palveluiden kehittämishanke, jonka seurauksena voidaan jättää palkkaamatta uutta henkilökuntaa sekä konsernipalveluissa että toimialoilla tapahtuvien eläköitymisten yhteydessä. Johtamisrakennetta ja hallintoa tiivistetään myös esimerkiksi kasvun ja oppimisen toimialalla niin toimialan johdossa kuin suomen- ja ruotsinkielisissä koulutuspalveluissa ja varhaiskasvatuksessa. Ulkopuolisten osto- ja konsulttipalvelujen käyttöä vähennetään myös kaikilla toimialoilla, kuten esimerkiksi kaupunkisuunnittelussa, liikuntapalveluissa ja rakennusvalvonnassa.

Laajaa yksimielisyyttä oli myös siitä, että kaupungin tilojen käyttöä voidaan tehostaa ja tarpeettomista tiloista luopua. Vakauttamisohjelmaan sisältyy useita toimenpiteitä, jotka kohdistuvat kaupungin omaan palvelukäyttöön soveltumattomiin kiinteistöihin: kiinteistöjä puretaan tai jalostetaan myyntiin.

Koulutukseen ja opetukseen liittyviä ehdotuksia esitettiin paljon sekä henkilöstö- että asukaskeskustelussa. Asukaskeskustelussa suuri enemmistö vastusti opetuksen laadun ja oppimisen tuen heikentämistä säästösyistä. Kasvun ja oppimisen toimialalla suuri osa vakauttamistoimenpiteistä kohdistuu hallinnon ja toiminnan tehostamiseen ja palveluverkkomuutoksiin eikä palvelujen tason karsimiseen.

Henkilöstökyselyssä toivottiin, että vakauttamisohjelmassa karsitaan myös matkustus-, tarjoilu- ja koulutuskuluja sekä johdon ja luottamuselinten kuluja. Ohjelmassa on myös tällaisia toimenpiteitä.

Keskusteluissa esitettiin myös runsaasti erilaisia palvelujen karsimiseen, maksuihin, avustuksiin ja palveluverkon tiivistämiseen liittyviä ehdotuksia, joita toteutuu vakauttamisohjelmassa. Keskusteluraporttiin koottuja asukkaiden ja henkilöstön ehdotuksia hyödynnetään edelleen vakauttamisohjelman toisen vaiheen jatkotyössä, joka jatkuu syksystä 2026 alkaen muun muassa hallinnon ja organisaation kehittämässä ja toimialojen välisen yhteistyön tiivistämisessä.

Keskusteluista on tehty erillinen yhteenvetoraportti, joka on julkaistu kaupungin verkkopalvelussa [vakauttamisohjelman valmistelun sivustolla](#)